

Název projektu	Prevence šikany – preventivní program na ZŠ
Anotace:	Projekt obsahuje důležité informace pro žáky, které se týkají vymezení problému šikana. Obsahuje aktivity se zaměřením na rozvoj sociálních dovedností, tvořivého myšlení, sebevědomí a seberealizaci a rozvoj dovedností řešit životní problémy.
Projekt vypracovaly:	Hana Byrtusová Eva Čtvrtníčková Petra Pilchová Erika Liškutínová Martkéta Kopečná
Plánovaná realizace:	pro žáky 6. ročníků základních škol a gymnázií
Organizace práce:	skupinová (2 - 4 skupiny, které si žáci sami vytvoří)
Klíčové kompetence:	kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence sociální a personální, kompetence občanské
Průřezová témata:	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj, morální rozvoj - předmět Výchova ke zdraví
Typ projektu:	krátkodobý
Cíl projektu:	Žáci si uvědomí příčiny šikany, její důsledky a vliv na vývoj osobnosti dítěte i celého kolektivu.
Časová dotace:	3 vyučovací hodiny
Osnova:	1. vyučovací hodina: úvod do tématu – zjištění znalostí ohledně problematiky šikany: a) aktivita malování – zjištění klima třídy b) aktivita scénky – žáci zahrají jednotlivé druhy šikany 2. vyučovací hodina: aktivita video + myšlenková mapa 3. vyučovací hodina: diskuze: a) jak udržet dobré klima třídy b) co dělat v obtížných životních situacích
Předpokládané činnosti:	malování, divadlo, video, myšlenková mapa, diskuze
Způsob ukončení:	výstupem skupin žáků bude diskuze nad tématem, jak vytvořit a udržet dobré klima třídy, a co dělat v obtížných životních situacích

Teorie prevence šikany – preventivní program na ZŠ:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vymezilo tuto problematiku takto:

„Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.“

Osm druhů šikanování. Příklady projevů:

Fyzické aktivní přímé	Útočníci oběť věší do smyčky, škrtní, kopou, fackují.
Fyzické aktivní nepřímé	Kápo pošle nohsledy, aby oběť zbili. Oběti jsou ničeny věci.
Fyzické pasivní přímé	Agresor nedovolí oběti, aby si sedla do lavice. (fyzické bránění oběti v dosahování jejich cílů).
Fyzické pasivní nepřímé	Agresor odmítne oběť na její požádání pustit ze třídy na záchod (odmítnutí splnění požadavků).
Verbální aktivní přímé	Nadávání, urážení, zesměšňování
Verbální aktivní nepřímé	Rozšiřování pomluv. Patří sem, ale i tzv. symbolická agrese, která může být vyjádřena v kresbách, básních apod.
Verbální pasivní přímé	Neodpovídání na pozdrav, otázky apod.
Verbální pasivní nepřímé	Spolužáci se nezastanou oběti, je-li nespravedlivě obviněna z něčeho co udělali její trýznitelé.

Charakteristika aktérů šikany:

Agresoři bývají starší, fyzicky vyspělejší jedinci nebo skupina disponující početní převahou. Šikanující mnohdy pochází z prostředí, kde je agrese prostředkem jednání. K šikanování ho často vede vlastní zakomplexovanost, nedostatek sebevědomí a nejistota. K oběti bývá bezohledný a mnohdy ji považuje za méněcennou.

Oběti bývá často jedinec, který se nějak odlišuje. Spektrum odlišností je velké, nejčastěji jsou šikanováni jedinci handicapovaní vzhledově, sociálně či fyzicky, lidé úzkostní, plaší, či ti, kteří se odlišují rasově, národnostně, vyznáním nebo chováním. Stejně tak se může obětí stát nový člen skupiny (nový žák).

Rodinné faktory pro riziko šikany. Děti, které šikanují častěji než jejich nešikanující vrstevníci žijí v domovech, kde je:

- nedostatek vřelosti a účasti na straně rodičů;
- přehnaně tolerantní výchova;
- nedostatečný dohled ze strany rodičů;
- tvrdá, fyzická disciplína a model pro šikanování chování.

Šikanující i šikanovaní mají některé společné rysy. Mají horší výsledky ve škole, v práci jsou v kolektivu méně oblíbeni, mívají nižší sebevědomí a častěji zakoušejí problémy v rodině.

V jedné osobě se také může spojovat role oběti a agresora. U těchto tzv. „agresivních obětí“ jsou ještě umocněny negativní důsledky šikany ve srovnání s jednoznačnými oběťmi či jednoznačnými agresory.

Krizové linky pomoci:

Linka bezpečí 116 111

Linka bezpečí je bezplatná telefonická linka krizové pomoci pro děti a mladistvé (do 18 let, studenti do 26 let). Je v provozu 24 hodin denně po celý rok a je dostupná z celé České republiky zdarma jak z pevné linky, tak i z mobilních telefonů. Linka bezpečí ctí zásadu anonymity klienta a tak, pokud klienti sami nechtějí, nemusí nám sdělovat své osobní údaje.

Posláním Linky bezpečí je poskytovat telefonickou krizovou pomoc a poradenství dětem a mladistvým, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci takového rozměru, že ji nemohou nebo nedokáží zvládnout vlastními silami.

Bílý kruh bezpečí

Použitá literatura:

http://www.kapezet.cz/admin/data/articleFiles/33/soubor_4276204.pdf

<http://www.policie.cz/clanek/prevence-sikana.aspx>

<http://www.sikana.cz>

http://www.varianty.cz/download/pdf/pdfs_12.pdf

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/klicove-kompetence>

<http://www.linkabezpeci.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=194>

<http://www.minimalizacesikany.cz>

<http://www.bkb.cz/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0ikana>